

2. አከራካሪው የኮንዶሚኒየም ቤት የባልና ሚስቱ የጋራ ንብረት ነው ተብሎ እንዲካፈሉ መወሰኑ ተገቢ ቢሆንም ቤቱን ለመግዛት አመልካች የወሰዱት ብድር እና እንዲሁም ከቤቱ ለሚፈለገው ቀሪ እዳ አመልካችና ተጠሪ በጋራ ባለእዳ ናቸው ብለናል። በመሆኑንም የሚፈለገውን እዳ ግማሽ ተጠሪ ሊከፍሉ ይገባል ብለናል።፤

3. ወጪና ኪሣራ ግራቶች የየራሳቸውን ይቻሉ።

መዝገቡ ተዘግቷል ለመዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ም.አ

የሰ/መ/ቁ 50836

ሐምሌ 13 ቀን 2002 ዓ.ም

ዳኞች፡- ሐገሥ ወልደዳ

ሂሩት መለሰ

ብርሃኑ አመነው

አልማው ወሌ

አሊ መሐመድ

አመልካች፡- ወ/ሮ ቅድስት ተካ - ቀረቡ

ተጠሪ፡- ወ/ሮ የኔነሽ ተካ - ቀረቡ

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው ጉዳይ የወራሽነት ማስረጃን የሚመለከት ነው። አመልካች በአዲስ አበባ ከተማ መጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ባቀረቡት አቤቱታ በሟች ወ/ሮ መሠረት በሪ መጋቢት 7 ቀን 1995 ዓ.ም ኑዛዜ መሠረት የኑዛዜ ወራሽነታቸው ተረጋግጦ ማስረጃ እንዲሰጣቸው ጠይቀዋል። ፍ/ቤቱም ኑዛዜውን በማጽደቅ አመልካች የኑዛዜ ወራሽ መሆናቸውን በማረጋገጥ ውሳኔ ሰጥቷል። ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ ተጠሪ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/አ/ቁ 358 መሠረት አመልካች የኑዛዜ ወራሽ ናቸው ተብሎ የተሰጠው ውሳኔ እንዲሰረዝ መቃወሚያ አቅርበዋል። በመቃወሚያቸውም ኑዛዜው በህጉ የተመለከተውን መስፈርት አያሟላም ሟች ኑዛዜው ያደረጉበት የራሳቸው ባልሆነ ንብረት ላይ ነው የሟች ኑዛዜ ተጠሪን ነቅሏል ንብረቱም በተጠሪ የተሰራ ነው የሚሉ ክርክሮችን አንስተዋል። ፍ/ቤቱም ጉዳዩን መርምሮ የተጠሪን መከራከሪያዎች በሙሉ ውድቅ በማድረግ ቀደም ሲል የሰጠውን ውሳኔ አጽንቷል። ተጠሪ በዚህ ውሳኔ ላይ ለአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ይግባኝ አቅርበው ፍ/ቤቱ ይግባኝን ሰርዞባቸዋል። በመቀጠልም ለአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት አቤቱታ

አቅርቦው ችሎቱ ጉዳዩን መርምሮ የወራሽነት ምስክር ወረቀት እንዲሰጥ ማመልከቻ ሲቀርብ ፍ/ቤቱ ወራሽነትንና የውርስ ሃብቱን ድርሻ በማረጋገጥ ማስረጃ መስጠት ስላለበት በቅድሚያ የውርስ ሃብት ሊጣራ ይገባል። በመሆኑም የስር ፍ/ቤት የውርስ ሃብት ተጣርቶ ባልቀረበት ሁኔታ የሰጠው ውሳኔ የህግ ስህተት አለበት በማለት ወራሾች የውርስ ሃብት አጣርተው ሲቀርቡ መሆኑን የማንቀሳቀስ መብታቸው ተጠብቆ ውሳኔውን ሽርታል።

የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበው በዚህ ውሳኔ ላይ ነው። የአመልካች ዋነኛ ቅሬታ በግራ ቀኙ መሃከል ያለው ክርክር ሚች ወ/ሮ መሠረት በሪ ያደጉት ኑዛዜ ሊፀና ይገባል አይገባም? የሚል ሆኖ ሳለ ተክራካሪዎቹ ያላነሱትን ክርክር መሠረት አድርጎ ውሳኔ መስጠቱ የህግ ስህተት ስለሆነ መታረም ይገባል የሚል ነው። ይህ ችሎትም የግራ ቀኙ ክርክር ኑዛዜው ይሰረዝልኝ የሚል ሆኖ ሳለ በቅድሚያ የውርስ ሃብት እንዲጣራ የተሰጠው ውሳኔ አግባብነት ለመመርመር አቤቱታው ለሰበር ችሎት ያስቀርባል ብሏል። ተጠሪም ቀርቦ በፀሁፍ በሰጡት መልስ ፍ/ቤት የሚሰጠው ማስረጃ ወራሽነትን የማረጋገጥ ብቻ ሳይሆን የሚደርሰው የውርስ ሃብት ድርሻም የሚያረጋግጥ መሆን ስላለበት ህጉ በአግባቡ ተተርጉሟል በማለት ውሳኔው እንዲፀናላቸው ጠይቀዋል። ችሎትም መዝገቡን መርምሯል።

በስር ፍ/ቤት አመልካች የኑዛዜ ወራሽነታቸው ተረጋግጦ የወራሽነት ምስክር ወረቀት እንዲሰጣቸው አመልክተው ፍ/ቤቱ በዚህ መሠረት አመልካች ኑዛዜ ወራሽ መሆናቸው ተገልጾ ማስረጃ ሰጠቷቸዋል። ተጠሪ ኑዛዜው በህጉ የተመለከተውን የአፃፃፍ መስፈርት ስላላሟላ ሚች ኑዛዜውን ያደረጉት የራሳቸው ሃብት ባልሆነ ንብረት ስለሆነና እንዲሁም ኑዛዜው ተጠሪን የነቀለ በመሆኑ አመልካች የኑዛዜው ወራሽ ሊባሉ አይችሉም በሚል መቃወሚያ አቅርበዋል። ጉዳዩ በመጀመሪያ የቀረበለት ፍ/ቤት መቃወሚያውን መርምሮ ተጠሪ ያቀረቡት መከራከሪያዎች ተቀባይነት የላቸውም ሲል የቀድሞውን ውሳኔ አጽንቷል። የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ግን የወራሽነት ምስክር ወረቀት የሚሰጠው ወራሽነትን በማረጋገጥ ብቻ ሳይሆን የወራሹን የውርስ ሃብት ድርሻም በማረጋገጥ ስለሆነ በቅድሚያ የውርስ ሃብት ሊጣራ ይገባል በማለት አመልካች የኑዛዜ ወራሽ ናቸው ተብሎ የተሰጠውን ውሳኔ ሽሯል።

የአዲስ አበባ ከተማ ፍ/ቤቶች በአዋጅ ቁጥር 361/1995 አንቀጽ 41(1)(ሸ) መሠረት የወራሽነት ምስክር ወረቀት የመስጠት ስልጣን ተሰጥቷቸዋል። በዚህም መሠረት ለአመልካች የኑዛዜ ወራሽነት ማስረጃ ወይም ምስክር ወረቀት ተሰጥቷቸዋል። የተሰጠው የወራሽነት ምስክር ወረቀት እንዲሰረዝ ጥያቄ ሲቀርብም ፍ/ቤቶች በቂ ምክንያት ሲኖር የሰጡትን ምስክር ወረቀት ሊሰርዙ እንደሚችሉ በፍ/ብ/ህ/ቁ. 998(1) ስር የተመለከተ ጉዳይ ነው። በተያዘው ጉዳይ ከፍ ሲል እንደተመለከተው ተጠሪ ተቃውሞ ያቀረቡት አመልካች የውርስ ተጠቃሚ የሆኑበት ኑዛዜ ህጋዊነት ላይ ነው። በመሆኑም ፍ/ቤቶቹ ሊመረምሩ የሚገባው የአመልካችን የውርስ ተጠቃሚ ያደረጋቸው ኑዛዜ በህግ ፊት ተቀባይነት ያለው መሆን አለመሆኑን ነው። የይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት ግን ኑዛዜው በህግ ፊት ተቀባይነት አለው የለውም የሚለውን መመርመር ሲገባው በግራ ቀኙ ክርክር ያልተነሳበትን ነጥብ መሠረት አድርጎ በቅድሚያ የውርስ ማጣራት ሳይደረግ የወራሽነት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ሊሰጥ አይገባም ብሏል። ይሁን እንጂ ተጠሪ በኑዛዜ ለአመልካች የተሰጠውን ንብረት አመልካች ሊወስዱ አይገባም የሚሉ ሲሆን በንብረት ክፍፍል ጊዜ ተቃውሞ ከሚያቀርቡ በቀር የውርስ ሃብቱ ባለመጣራቱ ብቻ የአመልካች የኑዛዜ ወራሽነት ሊሰረዝ የሚችልበት ምክንያት አይኖርም። የአዲስ አበባ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎትም ኑዛዜው ፈራሽ ሊሆን የሚችልበት ህጋዊ ምክንያት መኖር አለመኖሩን በመመርመር ተገቢውን ውሳኔ መስጠት ሲገባው በግራ ቀኙ ክርክር ያልተነሳውን የውርስ ሃብት ማጣራት ጉዳይ አንስቶ ውሳኔውን መሻሩ መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈፀመበት ነው።

ው ሳ ኔ

1. የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ሰበር ሰሚ ችሎት በመ/ቁ 08219 መስከረም 22 ቀን 2002 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ ተሽሯል።